

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, HÉTFŐ 1923. május 28.

141. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Sok a béke

Megkötötték a török-görög békét. Öt év óta — már nem is tudjuk — hányadik békének számít a lausannei okmány, amelyet a diplomácia halk szavú, titokzatos fezőrjei szerkesztettek ismét össze közel egy évi tanácskozás után, amikor úgy Görögország, mint Kemal pasa dominiuma már kihaverték a kisázsiai harcok vereségeit és újra készen állnak a „si vis pacem, para bellum” híres latin mondás igazolására.

Európában — a multkorai hamburgi kongresszuson — Bauer Ottó öt veszedelem-pontot állapított meg. Az osztrák szocialista vezér tételéből ez alkalommal kimaradt a Balkán déli része, a kisázsiai partvidék, amely — amióta a világháború hivatalosan befejeződött — örök tüzfészke maradt a világnak és a világ rendjére ügyelő entente-politikának. És kimaradt az, ami tulajdonképpen a veszedelem-lehetőségek latolgatásakor elsősorban számít: kimaradtak a békeokmányok. Nem mondunk újat, amikor holmi rezignációval és keserű kedvvel úgy korrigáljuk Bauer Ottó tételét, hogy az az elszámolhatatlan béke, ami a diplomácia boszorkánykonyhájában készült e fergeteges időkben, — kilencszáztizenkilencben, huszban és huszonegyben, az a sok béke — papíron és szavakban — legfőbb oka annak, hogy ma még mindig békét kell csinálni Európában. A diplomácia egyszer már elrontotta a világ életét és most másodszor rontja el, csak meg kell látni, hogy sűrűsödtek a bajok, a veszedelmek és háborús lehetőségek, amióta a békekötés divatját felkapták a politika mesteremberei.

A világháború minden borzalma között maradt még legalább egy szó, egy reménysugár, egy biztatás, amely lelket vert az elcsüggedt emberiségbe, volt valami, amire érdemes volt várni: a béke. Hol van már ennek a varázsszónak ereje? Ki hisz a sportszerűen üzött békekötési játékok után abban a megváltásban, amit ez a szó egyszer jelentett. Lejárták a békét a diplomaták, politikusok és egyéb ellenségeink. Kevés súlyosabb tétel akad ennél a háború veszteségszámláján, hiszen az élet lehetőségeibe vetett hitétől fosztották meg a világot. Aki nem hisz maga az életében, a jövőjében, az vegetálhat tovább, de — mint az egyszeri házasságközvetítő mondotta, amikor szemrehányást tett nekik, hogy a holtak hazudott após él, még pedig az illavai fegyházban: — hát élet ez?

A világ új megváltás, vagy legalább is új jelszó után vágyódik. A háború előtt minden lépésünk

nél éreztük a feszültséget, amelynek ki kellett robbannia s vártuk az átalakulástól a megújodást. A háború alatt a békét sóvárogtuk. Ma keresve keressük, mi hoz jobb sorsot ránk. A középkor vallási reneszánszában, a nacionalizmusban már csalódtunk s nem tudjuk, mi az új jelszó.

Kiraboltak bennünket először a

háborúval, másodszor a békével. A kettőt nem is választja sok egymástól. A békeszakácsok, miközben a szerződéseket kotyvasztják, háborúra gondolnak. A régi tételt mindenestre nyugodtan megfordíthatják ebben a fejetetejére állított világban: „si vis bellum, para pacem.” Aki háborút akar, kössön békeszerződéseket.

Scotus Viator a szlovenszkói magyarság vezetőinél

Részletesen informálódott a szlovenszkói magyarság helyzetéről

Scotus Viator, a nemzetiségi politika ismert angol publicista — mint Prágából jelentik —, a napokban érintkezésbe lépett a szlovenszkói magyar ellenzéki pártok vezetőivel. Besztercebányai tartózkodása alatt felkereste a Prágai Magyar Hírlap főszerkesztőjét, Petrogelli Oszkárt, akivel hosszabb megbeszélést folytatott a nemzetiségi kisebbségi kérdéstről, a szlovenszkói érszlovenszkói magyarság jogi és politikai helyzetéről. Scotus Viator pár órával azután kereste fel Petrogellit, amikor ennek lakásán házkutatást tartottak egy kémkedési ügygel kapcsolatban, amelyben a csendőrség Petrogellit is gyanúsítja. Az angol publicista a tanácskozás után megígérte, hogy Losoncon is látogatást tesz az ellenzéki pártok vezetőinél.

A látogatás az elmúlt hét péntekjén meg is történt. Scotus Viator dr. Szilassy Béla, a szövetség vezető

lenzéki pártok titkára, Tarján Ödön, a szlovenszkói Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke, Güller János dr. ügyvéd és Kussy Emil evangélikus lelkész fogadták. A tanácskozáson, amely közel három óráig tartott, Scotus Viator részletesen informálta a szlovenszkói magyarság helyzetéről. Kifejtették előtte, hogy a magyarság Szlovenszkóban nem élvezte azokat a nemzetiségi jogokat, amelyeket a békeszerződés számára biztosított. Adatokat soroltak fel ennek bizonyítására, amelyeket Scotus Viator följegyzett, mondván, hogy ezeket az adatokat a magyarság érdekében akarja felhasználni. A tanácskozás végén kijelentette Scotus Viator, hogy nem hive a bosszu politikájának.

Losoncon Kassára ment az angol publicista, aki a magyarság kassai vezetőivel is tanácskozásokat kíván folytatni.

Pünkösdi szünet a politikában

Készülődés a parlamenti bizottságok megválasztására

Beográdból jelentik: A pünkösdi ünnepek miatt a politikai élet teljesen szünetel; a képviselők legnagyobb részben hazautaztak — Beográdból. A pünkösdi szünet után mozgalmas napok fognak következni és különösen ez elé tekintenek nagy várakozással kormánypárti körökben, hogy az ellenzék hogyan viselkedik majd a parlamentben a parlamenti elnökség megválasztása miatt. A radikális-párti többség ugyanis — mint már jelentette a Bácsme gyei Napló — teljesen negligálta a többi pártokat és a parlament elnökségét kizárólag a radikális-párt tagjaiból állította össze. Ez az eljárás úgy az európai országok parlamenti szokásaival, mint a szkupstina eddigi gyakorlatával ellentétes.

A parlament legközelebbi ülésén az egyes parlamenti bizottságok megválasztására kerül majd sor. A bizottságok megválasztásánál a többség nem ismételhette meg, amit a parlamenti elnökség megválasztása alkalmával tett, mert a bizottságok tagjainak megválasztása arányos választási rendszer alapján történik. Ezáltal a többi pártok és így különösen

az ellenzéki pártok számítanak arra, hogy a bizottságokba sikerül majd beválasztani jelöltjeiket. A kormány-párt készülődik már ennek megakadályozására és nem lehetetlen, hogy kompromisszumot köt elsősorban a dzsemjettel és a németpárttal, sőt az sem valószínűtlen, hogy megegyezik a klerikálisokkal és muzulmánokkal is. Ha a radikálisok ezeket a pártokat megnyerik maguknak, abban az esetben az ellenzéki pártok kevés eséllyel nézhetnek a parlamenti bizottságok megválasztása elé.

Politikai körökben a legnagyobb érdeklődés arra irányul, hogy Jovanovics Ljubának a parlament elnökévé való megválasztása folytán a megüresedett vallásügyi tisztséget kivel fogják betölteni. Ugyanakkor megtörténik az új földművelési és kereskedelemügyi miniszter kinevezése is és politikai körök véleménye szerint még néhány miniszter ki fog válni a kormányból.

Bár hétfőn az ünnep miatt alig néhány képviselő tartózkodik csak a pártklubokban, nincs kizárva, hogy Pucics még ma dönteni fog a kormányban eszközlendő személyi változások ügyében.

A német ipar

kezességet vállalt a birodalom jóvátételi tartozásaiért

Berlinből jelentik: A Deutsche Allg. Zeitung, amely mint Sinnés Hugó lapja, közeláll a nagyipar mértékadó köreiből, a következőket írja: A jóvátételi kérdés döntő stádiumba jutott. A versaillesi szerződés szerint a német birodalom és német tartományok vagyonaikkal kezkeskednek a versaillesi diktátumból eredő terheikért. Ezek a garanciák azonban nem elégségesek, a német magángazdaságnak is pótgaranciát kell vállalnia. A birodalmi kormány kérésének engedve a német ipar most hajlandónak mutatkozott e pótgarancia elvállalására. A kezesség biztosítékai részletesen formulázva vannak, azonban mint értesülünk, a pótkezesség vállalása bizonyos feltételekkel van összekötve.

A birodalmi kancellár szombaton megkezdte tárgyalásait a birodalmi gyűlés pártvezéréivel az új jegyzék megszövegezése ügyében. A berlini sajtó szerint Mac Kennan és Cecil Robert lordnak az angol kabinetbe való felvétele annak a jele, hogy az új angol miniszterelnök a jóvátételi kérdés kezelésében nem egészen az eddigi irányt akarja követni. A berlini sajtó rámutat arra, hogy úgy Mac Kenna, mint Cecil Robert lord kifejezetten állást foglalt a jóvátételi probléma tekintetében.

A Vossische Zeitung azt az értesülést közli, hogy negatív eredménnyel járt a francia főparancsnoknál tett az a lépés, hogy engedje meg a Ruhr-vidék veszélyeztetését helyre német védőrség vagy rendőrszervezetek küldését Denvignes tábornok, akihez a kérelmet továbbították, az engedélyt megtagadta. Grützner kiutasított kormányhatósági elnök képviselője szombaton ismét megjelent Degoutte tábornoknál és védőrendőrség kiküldésének engedélyezését kérte.

Brüsszeli jelentés szerint Jaspar külügyminiszter megbetegedése következtében a vasárnapra tervezett belga-francia összejövetelt pár nappal elhalasztották.

A Westminster Gazette arról ad hírt, hogy a küszöbön álló francia-belga értekezletnek az a jelentősége, hogy Belgium kételkedni kezd benne, vajjon helyesen jár-e el, ha támogatja a Ruhr-vállalkozást. Hogy milyen veszélyessé lett a helyzet — írja a lap — úgy Franciaország, mint Németország számára, az kitűnik a ruhrvidéki kommunista fölkelés garázdálkodásaiból. A franciák nem maradhatnak ismét semlegesek: vagy vállalniuk kell a rend helyreállításáért a felelősséget a megszállt területen, vagy át kell háritani ezt a felelősséget másokra. Lehetetlen, hogy Poincaré egyidőben egyrészt le akarjon mondani azért, mert a

